

Kadın ve Erkeğin Yasal Hakları

Av.Yasin GİRGIN

Av.Ayça Sinem KILIÇ

ÖNSÖZ

1998 yılında çıkarılan 4320 sayılı Ailenin Korunması Hakkındaki Kanun sadece iki maddeden oluşuyordu, ancak uygulamada çok büyük bir öneme sahipti. Bu kanun yetersiz gelmiş olacak ki 2007 yılında tüm maddeleri değiştirilmişti. Bu yasa ile kusurlu aile bireyi hakkında eve yaklaşmama, ev eşyalarına zarar vermeme ve hatta bir sağlık kuruluşuna müracaat ile tedavi olmasına kadar tedbirler Aile Mahkemesi hâkimi tarafından alınabiliyordu. Bu yasanın, aile bireylerini ve özellikle kadını şiddetten korumadığı günlük gazete ve televizyon yayınlarıyla ortadaydı.

8 Mart 2011'de kabul edilen 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile 4320 sayılı kanun yürürlükten kalkmış oldu. Çalışmamızda bu kanun ve diğer kanunlardaki kadınların ve erkeklerin yasal haklarını açıklamaya çalışacağız.

Av.Yasin GİRĞİN
Av.Ayça Sinem KILIÇ
Ankara, 2014, Haziran

AİLENİN KORUNMASI VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUNDA KADIN VE ERKEĞİN HAKLARI (6284 SAYILI YASA)

Hangi Davranışlar Şiddet Olarak Kabul Edilmelidir?

Öncelikle ve önemle belirtmek gerekir ki, şiddet sadece “dayak” değildir. Şiddet, eşin yaşam hakkının, güvenliğinin, onurunun, özgürlüğünün ve bedensel bütünlüğünün ihlal edilmesidir.

Vücut bütünlüğüne zarar veren dövme, yaralama gibi davranışlar fiziksel şiddet; hakaret, küfür, hor görmek, aşağılamak gibi davranışlar duygusal şiddet; eşin kazancının elinden alınması, evin ihtiyaçları için para vermemek, aç bırakmak gibi davranışlar ekonomik şiddet olarak tanımlanmaktadır.

Aile İçi Şiddet Nedir?

Şiddet mağduru ve şiddet uygulayanla aynı haneyi paylaşmasa da aile veya hanede ya da aile mensubu sayılan diğer kişiler arasında meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddet aile içi şiddet (ev içi şiddet) olarak tanımlanmaktadır.

Aile içi şiddetin önlenmesi için özel bir kanun çıkarılmıştır.

Kanun kapsamındaki tedbirlerden birlikte yaşayan eş ve çocuklar yararlanabileceği gibi eski eş, imam nikâhlı eş, yakın akrabalar ve evli olmalarına rağmen kendi istekleriyle veya mahkeme kararı ile ayrı evlerde yaşayan eşler de faydalanabilir.

6284 Sayılı Yasanın koruma tedbirlerinden kadın-erkek eşit ölçüde faydalanabilir.

6284 Sayılı Yasadan Nasıl Yararlanılır?

- Doğrudan semt karakoluna, Cumhuriyet Savcılığı'na ya da Aile Mahkemesi'ne korumadan yararlanmak için başvurulabilir. Karakol ve Cumhuriyet Savcılığı, başvurunuzu ilgili Aile mahkemesine kendiliğinden gönderir. Bu başvurular ücretsizdir.
- Fiziksel şiddetin bulunması halinde, vakit geçirilmeden Adli Tabipliğe sevk istenmeli ve fiziksel şiddetin izleri kayda geçirilmelidir.
- Şiddete ilişkin diğer kanıtları emin bir yerde muhafaza edin.
- Size destek olabilecek yakınlarınızı durumdan hemen haberdar edin

Boşanma Davası Açmadan Tedbir Talep Edilebilir Mi?

Şiddet mağduru ile şiddet uygulayıcısının evli olması durumunda bilinenin aksine boşanma davası açmadan sadece tedbir talebi ile Aile Mahkemesi'ne başvuru mümkündür. Aile Mahkemesi Hâkimi, başvuranın şiddet mağduru olduğuna kanaat getirmesi halinde istem olmaksızın kendiliğinden boşanma sürecini başlatma yetkisine sahip değildir.

Şiddet mağduru tarafından boşanma süreci başlatılmasına karar verilmesi halinde boşanma davası dilekçesi ile birlikte 6284 Sayılı Kanun gereği tedbir talebinde de bulunulabilir.

Mülki Amir Hangi Tedbirleri Verebilir?

Mülki amir, aşağıdaki tedbirlere karar verebilir:

- Kendisine ve gerekiyorsa beraberindeki çocuklara, bulunduğu yerde veya başka bir yerde uygun barınma yeri sağlanması.
- Diğer kanunlar kapsamında yapılacak yardımlar saklı kalmak üzere, geçici maddi yardım yapılması.
- Psikolojik, meslekî, hukukî ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi

- Hayatî tehlikesinin bulunması hâlinde, ilgilinin talebi üzerine veya resen geçici koruma altına alınması.
- Gerekli olması hâlinde, korunan kişinin çocukları varsa çalışma yaşamına katılımını desteklemek üzere dört ay, kişinin çalışması hâlinde ise iki aylık süre ile sınırlı olmak kaydıyla, on altı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının yarısını geçmemek ve belgelendirilmek kaydıyla Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden karşılanmak suretiyle kreş imkânının sağlanması.

Mahkeme Hangi Tedbirleri Alabilir?

Dilekçenizin Aile Mahkemesine ulaşması ile Aile Mahkemesi hakimi aşağıdaki tedbir kararlarını almaya yetkilidir:

- Şiddet mağduruna yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması.
- Müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırılması ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi.
- Korunan kişilere, bu kişilerin buldukları konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması.
- Çocuklarla ilgili daha önce verilmiş bir kişisel ilişki kurma kararı varsa, kişisel ilişkinin refakatçi eşliğinde yapılması, kişisel ilişkinin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması.
- Gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması.
- Korunan kişinin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesi.
- Korunan kişiyi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi.
- Bulundurulması veya taşınmasına kanunen izin verilen silahları kolluğa teslim etmesi.
- Silah taşınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile bu görevi nedeniyle zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi.
- Korunan kişilerin buldukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan kişilere ve bunların

buldukları yerlere yaklaşmaması, bağımlılığının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması.

- Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurması ve tedavisinin sağlanması

Tedbir Süresi Ne Kadardır?

Tedbir kararı ilk defasında en çok altı ay için verilebilir. Ancak şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin devam edeceğinin anlaşıldığı hâllerde, resen, korunan kişinin ya da Bakanlık veya kolluk görevlilerinin talebi üzerine tedbirlerin süresinin veya şeklinin değiştirilmesine, bu tedbirlerin kaldırılmasına veya aynen devam etmesine karar verilebilir.

Koruma Tedbirinin Verilmesi İçin Belge Gerekir mi?

Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için, şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranmaz. Önleyici tedbir kararı, geciktirilmeksizin verilir. Bu kararın verilmesi, bu Kanunun amacını gerçekleştirmeyi tehlikeye sokabilecek şekilde geciktirilemez.

Tedbir Kararı Nasıl Uygulanır?

Korunan kişiye ve şiddet uygulayana tedbir kararları, Bakanlığın ilgili il ve ilçe müdürlükleri ile verilen kararın niteliğine göre Cumhuriyet başsavcılığına veya kolluğa en seri vasıtalarla tefhim veya tebliğ edilir. Tedbir talebinin reddine ilişkin karar ise sadece korunan kişiye tebliğ edilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde ilgili kolluk birimi tarafından verilen tedbir kararı şiddet uygulayana bir tutanakla derhâl tebliğ edilir.

Korunan kişinin geçici koruma altına alınmasına ilişkin koruyucu tedbir kararı ile şiddet uygulayan hakkında verilen önleyici tedbir kararlarının yerine getirilmesinden, hakkında koruyucu veya önleyici tedbir kararı verilen kişilerin yerleşim yeri veya bulunduğu ya da tedbirin uygulanacağı yer kolluk birimi görevli ve yetkilidir.

Tedbir kararının tefhim ve tebliğ işlemlerinde, tedbir kararına aykırılık hâlinde şiddet uygulayan hakkında zorlama hapsinin uygulanacağı ihtar yapılır.

Bu Kanun hükümlerine göre hakkında tedbir kararı verilen şiddet uygulayan, bu kararın gereklerine aykırı hareket etmesi hâlinde, fiili bir suç oluştursa bile ihlal edilen tedbirin niteliğine ve aykırılığın ağırlığına göre hâkim kararıyla üç günden on güne kadar zorlama hapsine tabi tutulur.

Tedbir kararının gereklerine aykırılığın her tekrarında, ihlal edilen tedbirin niteliğine ve aykırılığın ağırlığına göre zorlama hapsinin süresi onbeş günden otuz güne kadardır. Ancak zorlama hapsinin toplam süresi altı ayı geçemez.

Koruma Tedbirine İtiraz Edilebilir mi?

Bu Kanun hükümlerine göre verilen kararlara karşı tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde ilgililer tarafından aile mahkemesine itiraz edilebilir.

İtiraz mercii kararını bir hafta içinde verir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

Korunana Maddi Yardım Yapılır mı?

Bu Kanun hükümlerine göre geçici maddi yardım yapılmasına karar verilmesi hâlinde, onaltı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının otuzda birine kadar günlük ödeme yapılır. Korunan kişinin birden fazla olması hâlinde, ilave her bir kişi için bu tutarın yüzde yirmisi oranında ayrıca ödeme yapılır. Ancak, ödenecek tutar hiçbir şekilde belirlenen günlük ödeme tutarının bir buçuk katını geçemez. Korunan kişilere barınma yeri sağlanması hâlinde bu fıkrada belirlenen tutarlar yüzde elli oranında azaltılarak uygulanır.

Bu Kanun hükümlerine göre nafakaya karar verilmesi hâlinde, kararın bir örneği, resen nafaka alacaklısının veya borçlusunun yerleşim yeri icra müdürlüğüne gönderilir.

Nafaka ödemekle yükümlü kılınan kişinin Sosyal Güvenlik Kurumu ile bağlantısı olması durumunda, korunan kişinin başvurusu aranmaksızın nafaka, ilgilinin aylık, maaş ya da ücretinden icra müdürlüğü tarafından tahsil edilir. İcra müdürlüklerinin nafakanın tahsili işlemlerine ilişkin posta giderleri Cumhuriyet başsavcılığının suçüstü ödeneğinden karşılanır.

MEDENİ YASADA KADIN VE ERKEĞİN HAKLARI

Evlenme Yaşı Kaçtır?

Erkek veya kadın onyediyi yaşını doldurmadıkça evlenemez.

Ancak, hakim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple onaltı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak bulunduğu karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir.

Kimler Evlenemez?

Ayırt etme gücüne sahip olmayanlar, yasal temsilcisinin izni olmadıkça küçükler ve kısıtlılar evlenemez. Yine, üstsoy ile altsoy arasında; kardeşler arasında; amca, dayı, hala ve teyze ile yeğenleri arasında, kayın hısımlığı meydana getirmiş olan evlilik sona ermiş olsa bile, eşlerden biri ile diğerinin üstsoyu veya altsoyu arasında, evlat edinen ile evlatlığın veya bunlardan biri ile diğerinin altsoyu ve eşi arasında evlenme yasağı vardır.

Yeniden evlenmek isteyen kimse, önceki evliliğinin sona ermiş olduğunu ispat etmek zorundadır. Yeniden evlenmek isteyen kimseler bakımından Türk Medeni Kanununda kadın-erkek açısından farklı düzenlemeler yer almaktadır. Kanuna göre boşanan kadının tekrar evlenmesi için 300 günlük sürenin geçmesi şarttır. 300 günlük süre geçmeden yeniden evlenmek isteyen kadının Aile Mahkemesine başvurarak evlenme izni alması gerekmektedir. Evlilik sona ermişse, kadın, evliliğinin sona ermesinden başlayarak üçyüz gün geçmedikçe evlenemez.

Gaipliğine karar verilen kişinin eşi, mahkemece evliliğinin feshine karar verilmedikçe yeniden evlenemez.

Akıl hastaları, evlenmelerinde tıbbi sakınca bulunmadığı resmi sağlık kurulu raporuyla anlaşılmadıkça evlenemezler.

Nişan Bozulursa Maddi Manevi Tazminat Hakkı Var mı?

Nişanlılardan biri haklı bir sebep olmaksızın nişanı bozduğu veya nişan taraflardan birine yükletilebilen bir sebeple bozulduğu takdirde; kusuru olan taraf, diğerine dürüstlük kuralları çerçevesinde ve evlenme amacıyla yaptığı harcamalar ve katlandığı maddi fedakarlıklar karşılığında uygun bir tazminat vermekle yükümlüdür. Aynı kural nişan giderleri hakkında da uygulanır.

Tazminat istemeye hakkı olan tarafın ana ve babası veya onlar gibi davranan kimseler de, aynı koşullar altında yaptıkları harcamalar için uygun bir tazminat isteyebilirler.

Nişanın bozulması yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer taraftan manevi tazminat olarak uygun miktarda bir para ödenmesini isteyebilir.

Nişanlılık evlenme dışındaki bir sebeple sona ererse, nişanlıların birbirlerine veya ana ve babanın ya da onlar gibi davrananların, diğer nişanlıya vermiş oldukları alışılmışın dışındaki hediyeler, verenler tarafından geri istenebilir.

Hediye aynen veya mislen geri verilemiyorsa, sebepsiz zenginleşme hükümleri uygulanır.

Nişanlılığın sona ermesinden doğan dava hakları, sona ermenin üzerinden bir yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Evliliğin İptali Hangi Durumlarda Söz Konusudur?

Eşlerden birinin evlenme sırasında evli bulunması, eşlerden birinin evlenme sırasında sürekli bir sebeple ayırt etme gücünden yoksun bulunması, eşlerden birinde evlenmeye engel olacak derecede akıl hastalığı bulunması, eşler arasında evlenmeye engel olacak derecede hısımlığın bulunması halinde evlilik mutlak batıl sayılır.

Yine, evlenme sırasında geçici bir sebeple ayırt etme gücünden yoksun olmuşsa; evlenmeyi hiç istemediği veya evlendiği kişiyle evlenmeyi düşünmediği halde yanılarak bu evlenmeye razı olmuşsa; eşinde bulunmaması onunla birlikte yaşamayı kendisi için çekilmez bir duruma sokacak derecede önemli bir nitelikte yanılarak evlenmişse; eşinin namus ve onuru hakkında doğrudan doğruya onun tarafından veya onun bilgisi altında bir başkası tarafından aldatılarak evlenmeye razı olmuşsa; kendisinin veya altsoyunun

sağlığı için ağır tehlike oluşturan bir hastalık kendisinden gizlenmişse eş evliliğin iptalini mahkemeden isteyebilir.

Ayrıca kendisinin veya yakınlarından birinin hayatı, sağlığı veya namus ve onuruna yönelik pek yakın ve ağır bir tehlike ile korkutularak evlenmeye razı edilmiş eş, evlenmenin iptalini dava edebilir.

Boşanma Davası Hangi Sebeplerle Açılabilir?

Eşlerden biri zina ederse; eşlerden her biri diğeri tarafından hayatına kastedilmesi veya kendisine pek kötü davranılması ya da ağır derecede onur kırıcı bir davranışta bulunulması sebebiyle; eşlerden biri küçük düşürücü bir suç işler veya haysiyetsiz bir hayat sürer ve bu sebeplerden ötürü onunla birlikte yaşaması diğere eşten beklenemezse diğere eş boşanma davası açabilir.

Yine eşlerden biri, evlilik birliğinden doğan yükümlülüklerini yerine getirmemek maksadıyla diğereini terk ettiği veya haklı bir sebep olmadan ortak konuta dönmediği takdirde ayrılık, en az altı ay sürmüş ve bu durum devam etmekte ve istem üzerine hakim veya noter tarafından yapılan ihtar sonuçsuz kalmış ise; terk edilen eş, boşanma davası açabilir.

Eşlerden biri akıl hastası olup da bu yüzden ortak hayat diğere eş için çekilmez hale gelirse, hastalığın geçmesine olanak bulunmadığı resmi sağlık kurulu raporuyla tespit edilmek koşuluyla bu eş boşanma davası açabilir.

Evlilik birliği, ortak hayatı sürdürmeleri kendilerinden beklenmeyecek derecede temelden sarsılmış olursa, eşlerden her biri boşanma davası açabilir.

Anlaşmalı Boşanma Nedir?

Evlilik en az bir yıl sürmüş ise, eşlerin birlikte başvurması ya da bir eşin diğereinin davasını kabul etmesi halinde, evlilik birliği temelden sarsılmış sayılır. Bu halde boşanma kararı verilebilmesi için, hakimin tarafları bizzat dinleyerek iradelerinin serbestçe açıklandığına kanaat getirmesi ve boşanmanın mali sonuçları ile çocukların durumu hususunda taraflarca kabul edilecek düzenlemeyi uygun bulması şarttır. Hakim, tarafların ve çocukların menfaatlerini göz önünde tutarak bu anlaşmada gerekli

gördüğü değişiklikleri yapabilir. Bu şekilde açılan boşanma davalarına anlaşmalı boşanma adı verilmektedir.

Boşanma Davası Nerede Açılır?

Boşanma davalarında yetkili mahkeme, eşlerden birinin yerleşim yeri veya davadan önce son defa altı aydan beri birlikte oturdukları yer mahkemesidir.

Boşanma Davası Açılınca Hakim Hangi Tedbirleri Kendiliğinden Almalıdır?

Boşanma veya ayrılık davası açılınca hakim, davanın devamı süresince gerekli olan, özellikle eşlerin barınmasına, geçimine, eşlerin mallarının yönetimine ve çocukların bakım ve korunmasına ilişkin geçici önlemleri re'sen alır.

Boşanma Davasında Kusurun Önemi Nedir?

Boşanma davasını eşlerden her biri tek başına açabilir. Davanın sonucu eşlerin kusur oranına göre değişmektedir.

- Davanın, boşanmaya sebep olan davranışları gerçekleştiren eş tarafından açılması halinde diğer eşin boşanma davasına itiraz etme hakkı bulunmaktadır. Evlilik birliğinin sona ermesine neden olan olaylarda kusuru, davayı açan eşe göre daha az olan hatta hiç olmayan eşin bu durumu Aile Mahkemesinde ispat etmesi halinde boşanma davasını reddettirme hakkı bulunmaktadır.
- Boşanmayı talep eden eş ile boşanmayı istemeyen eşin, evlilik birliğinin sona ermesine neden olan olaylardaki kusurlarının eşit olması ve bu durumun Aile Mahkemesinde ispat edilmesi halinde ise boşanmaya hükmedilebilir.
- Boşanmaya itiraz eden eşin, evlilik birliğinin sona ermesine neden olan olaylarda kusurunun davayı açan eşe göre daha çok olması durumunda ise itirazı hukuken hüküm ve sonuç doğurmayacaktır.

Eşlerin birbirlerine göre kusur oranı boşanma davasının esasını belirleyen temel unsurdur.

Kusur oranının takdirini Aile Mahkemesi Hakimi yapar. Kusur takdiri yapılırken dosya kapsamında sunulan bilgi, belge ve deliller değerlendirilmeye alınır.

Boşanma Davası Reddedilirse Yeniden Dava Açılabilir mi?

Boşanma sebeplerinden herhangi biriyle açılmış bulunan davanın reddine karar verilmesi ve bu kararın kesinleştiği tarihten başlayarak üç yıl geçmesi halinde, her ne sebeple olursa olsun ortak hayat yeniden kurulamamışsa evlilik birliği temelden sarsılmış sayılır ve eşlerden birinin istemi üzerine boşanmaya karar verilir.

Boşanma İle Birlikte Neler Talep Edilebilir?

Boşanma dava dilekçesi ile birlikte harca tabi olmaksızın nafaka, velayet, tazminat, tedbir ve çocukla kişisel ilişkinin düzenlenmesi taleplerinde bulunulabilir.

Velayet ve çocukla kişisel ilişkinin düzenlenmesi talepleri dışında kalan hususların karara bağlanması eşlerin kusur oranına göre değişkenlik gösterir.

Boşanmada Eşin Tazminat Hakkı

Tazminat boşanma nedeni ile uğranılan maddi ya da manevi zarar karşılığında bu zararın ekonomik olarak karşılığının sağlanmasıdır.

Boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan taraftan manevi tazminat olarak uygun miktarda bir para ödenmesini isteyebilir. Manevi tazminat isteyen eş kusursuz ya da az kusurlu olmalı, tazminat istenen eş daha kusurlu olmalıdır.

Boşanma sebebi ile ekonomik durumunda, sosyal statüsünde değişiklik olan kişinin diğerinden daha az kusurlu veya eşit kusurlu olması halinde mahkemeden talep ettiği zararların karşılığı olarak maddi tazminat isteyebilir.

Maddi ve manevi tazminat, boşanma davası ile birlikte talep edilebileceği gibi boşanma davasından açıldıktan sonra ayrı bir dava ile de istenebilir.

Tazminat, boşanma davası ile birlikte talep edildiğinde harca tabi değilken, boşanma davası açıldıktan sonra ayrı bir dava ile talep edilmesi halinde harca tabi olacaktır.

Boşanmada Eşin Nafaka Hakkı

Boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan mali gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir. Nafaka yükümlüsünün kusuru aranmaz. Maddi tazminat ve yoksulluk nafakasının toptan veya durumun gereklerine göre irat biçiminde ödenmesine karar verilebilir.

Manevi tazminatın irat biçiminde ödenmesine karar verilemez.

İrat biçiminde ödenmesine karar verilen maddi tazminat veya nafaka, alacaklı tarafın yeniden evlenmesi ya da taraflardan birinin ölümü halinde kendiliğinden kalkar; alacaklı tarafın evlenme olmaksızın fiilen evliymiş gibi yaşaması, yoksulluğunun ortadan kalkması ya da haysiyetsiz hayat sürmesi halinde mahkeme kararıyla kaldırılır.

Tarafların mali durumlarının değişmesi veya hakkaniyetin gerektirdiği hallerde iradın artırılması veya azaltılmasına karar verilebilir.

Hakim, istem halinde, irat biçiminde ödenmesine karar verilen maddi tazminat veya nafakanın gelecek yıllarda tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına göre ne miktarda ödeneceğini karara bağlayabilir.

Nafaka Davası Nerede Açılır?

Boşanmadan sonra açılacak nafaka davalarında, nafaka alacaklısının yerleşim yeri mahkemesi yetkilidir.

Evliliğin boşanma sebebiyle sona ermesinden doğan dava hakları, boşanma hükmünün kesinleşmesinin üzerinden bir yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Boşanmada Eşin Velayet Hakkı

Velayet hakkı, eşlerin boşanma davasında birbirlerine karşı olan kusur oranından etkilenmez.

Velayetin kimde kalacağı hususu değerlendirilirken velayeti talep eden eşle çocuk arasındaki ilişkinin özelliği ve çocuğun menfaati göz önüne alınır.

Velayet hakkı kendisine bırakılan taraf, çocuk ile ilgili kararları tek başına vermeye, çocuk için hükmedilen nafakayı talep etmeye yetkili hale gelir. Velayet hakkı, çocuk 18 yaşını dolduruncaya kadar söz konusudur.

Boşanmanın sonucu olarak velayet hakkı kendisinden alınan taraf, velayet kendisine bırakılan tarafın velayeti kötüye kullandığını ve/veya çocuğun üstün yararının gerektirdiği durumlarda çocuk 18 yaşını dolduruncaya kadar velayetin değiştirilmesi talebi ile Aile Mahkemesi'ne başvurabilir.

Velayet hakkına sahip olmayan ebeveyn ile çocuk arasında kişisel ilişki kurulmasına yönelik karar verilir.

Boşanma Davası Sırasında Malvarlığına Tedbir Koymak Mümkün Müdür?

Boşanma, eşlerin evlilik hayatını sona erdirmesinin yanı sıra eşlerin malvarlığını da sona erdirir. Uygulamada boşanma sürecindeki eşlerin evlilik birliği süresince edindikleri malvarlıklarını paylaşmamak adına gerçek olmayan işlemlerle malvarlıklarını tasfiye ettikleri görülmektedir.

Boşanma davasının konusu maddi olmadığından boşanma davası ile birlikte malvarlığı üzerine tedbir istenemez. Malvarlığı üzerinde diğer eşin tasarrufunun sınırlandırılması için mal paylaşımı talepli dava açılmalıdır.

Mal paylaşımı davası boşanma davası ile birlikte açılabilmesi gibi boşanma davası sona erdikten sonra da açılabilir. Boşanma davası ile birlikte açılan mal paylaşımı davasının esasına girilmesi ve hüküm altına alınması, boşanmanın kesinleşmesini beklese de malvarlığına tedbir konma sürecini boşanma davasını açma tarihine kadar öne çektiği için tercih edilen bir durumdur.

Mal paylaşımı dava dilekçesi ile birlikte tedbir talep edilebilir.

Edinilmiş Mallar Nelerdir?

Bir eşin edinilmiş malları özellikle şunlardır:

- Çalışmasının karşılığı olan edimler,
- Sosyal güvenlik veya sosyal yardım kurum ve kuruluşlarının veya personele yardım amacı ile kurulan sandık ve benzerlerinin yaptığı ödemeler,
- Çalışma gücünün kaybı nedeniyle ödenen tazminatlar,
- Kişisel mallarının gelirleri,
- Edinilmiş malların yerine geçen değerler.
- Belirli bir malın eşlerden birine ait olduğunu iddia eden kimse, iddiasını ispat etmekle yükümlüdür. Eşlerden hangisine ait olduğu ispat edilemeyen mallar onların paylı mülkiyetinde sayılır. Bir eşin bütün malları, aksi ispat edilinceye kadar edinilmiş mal kabul edilir.

Eşin Kişisel Malları Nelerdir?

- Aşağıda sayılanlar, kanun gereğince kişisel maldır:
- Eşlerden birinin yalnız kişisel kullanımına yarayan eşya,
- Mal rejiminin başlangıcında eşlerden birine ait bulunan veya bir eşin sonradan miras yoluyla ya da herhangi bir şekilde karşılıksız kazanma yoluyla elde ettiği malvarlığı değerleri,
- Manevi tazminat alacakları,
- Kişisel mallar yerine geçen değerler.
- Eşler, mal rejimi sözleşmesiyle, bir mesleğin icrası veya işletmenin faaliyeti sebebiyle doğan edinilmiş mallara dahil olması gereken malvarlığı değerlerinin kişisel mal sayılacağını kabul edebilirler.

Malların Paylaşımı Nasıl Yapılır?

Artık değer, eklenmeden ve denkleştirmeden elde edilen miktarlar da dahil olmak üzere her eşin edinilmiş mallarının toplam değerinden bu mallara ilişkin borçlar çıkarıldıktan sonra kalan miktardır. Her eş veya mirasçıları, diğer eşe ait artık değerini yarısı üzerinde hak sahibi olurlar.

Ziynet Eşyası Talep Edilebilir Mi?

Ziyet eşyasının iadesine yönelik davanın açılabilmesi için evlilik birliğinin sona ermiş olması gerekmektedir. Evlilik birliğinin devamı sırasında da ziyet eşyalarının iadesi talep konusu edilebilir.

Davayı açan taraf, ziyet alacağı talebinde bulunmalı, ziyetin varlığını ve kendisinde kalmadığını kanıtlamalıdır. Davacı talep ettiği ziyetleri, kıymetleri, adetleri, cins ve niteliklerini belirterek Aile Mahkemesinden talep etmelidir.

Ziyet eşyalarının hepsi kadına ait değildir. Erkeğe hediye edilen ve erkek tarafından daha sonra kadının denetimine terk edilmeyen ziyet eşyaları erkeğe ait sayılır ve **bağımsız dava** açılarak kadından talep edilebilir. Erkeğe takılan takılar eğer erkeğe takılıp sonra erkek tarafından kadına verilmiş ise, erkeğin eşine takıları bağışladığı kabul edilir ve kadından talep edilemez.

© GİRGIN | HUKUK BÜROSU
Cinnah Caddesi Alaçam Sokak 30/4
Çankaya / Ankara
0 312 467 09 47
www.yasingirgin.av.tr